

Holly Watt

LUISTER GOED

Vertaald door Frank van der Knoop

Proloog

Het begint met een volkomen terloopse vraag.

Later zullen deze minuten van seconde tot seconde worden geanalyseerd. Ze zullen worden ontleed en weer op duizend verschillende manieren met elkaar worden gecombineerd. Maar in eerste instantie is het een onschuldige vraag.

‘Laat Lyra haar gezicht schminken, Tabitha?’

Het klopt dat Lyra’s nieuwe vriendinnetje haar eventjes eerder had voorgesteld om hun gezichten te laten schminken. Sommige kinderen die op het festivalterrein rondhollen zijn al omgetoverd tot feeën met glittertjes, woeste piraten of nobele tijgers.

Maar Tabitha, die in een glanzende vlinder is veranderd, schudt haar hoofd.

‘Was Lyra bij je toen je naar de tafel met schmink ging, Tabitha? Heb je gezien waar ze naartoe ging?’

Tabitha denkt na. ‘Mag ik een ijsje?’

‘Of was ze bij jou, Daisy?’

De stem van de vrouw verandert heel subtiel en nauwelijks merkbaar van toon. Maar Daisy, een smaragdgroene draak, is pas twee en zelfs als ze het wist, zou ze niet kunnen uitleggen waar Lyra is.

De moeder kijkt met de eerste sporen van angst op haar gezicht het folkmuziekfestival rond. Ze zal zich toch niet echt zorgen hoeven te maken? Toch?

Er zijn vlaggen, lachende gezichten en met feestversiering behangen tenten. In de verte strekt zich, stralend in de milde lentezon, glooiend heuvelland uit.

Er kan echt geen reden tot ongerustheid zijn.

Echt niet.

Maar Lyra is niet in de knutseltent. En ze is ook niet bij de pizzabus. De moeder loopt nu haastiger rond. Ze rent nog niet, maar zet het

wel af en toe een beetje op een holletje.

‘Hebt u een klein meisje gezien?’ vraagt ze nu voor de eerste keer. ‘Ze draagt een groen truitje en een blauwe spijkerbroek.’

Hoofden schudden nee.

Is ze misschien naar het springkasteel gegaan? Nee.

De vrouw rent nu rond. Ze duwt mensen opzij. Van beleefdheid is geen sprake meer.

‘Hebt u een klein meisje gezien?’ Dat zinnetje begint al akelig vertrouwd te klinken. ‘Ze draagt een groen truitje en een blauwe spijkerbroek.’

Een man schudt zijn hoofd terwijl hij een hamburger omdraait.

De angst komt nu in golven en is niet meer te onderdrukken.

‘Lyra!’ schreeuwt ze nu. ‘Lyra, waar ben je?’

Er zijn zoveel mensen op de dorpsweide. De vrouw ziet nu overal kleine meisjes. Maar niet háár kleine meisje.

Haar paniek slaat over op de menigte. Andere moeders gaan hun kinderen ook zoeken en drukken hen, vervuld van een bijgelovige angst, stevig tegen zich aan.

Terwijl de moeder nog één keer van het ene groepje mensen naar het andere over de weide holt, komt de politie aan. Iedereen weet het nu. Iedereen zoekt mee. Iedereen begrijpt dat er geen makkelijke oplossing meer te verwachten is.

Geen ‘O, ze was de hele tijd bij Tabitha’s moeder!’

Geen ‘O, ze keek met Daisy en haar vader naar de behendigheidsrace voor honden!’

Nee, Lyra is vermist en ook de politie kan haar niet vinden.

De zon is inmiddels achter de horizon verdwenen en Dartmoor is in mist gehuld.

‘Ze heet Lyra,’ fluistert de moeder. ‘Ze heet Lyra en ze is pas zes jaar.’

1

Ik weet dat ik moet ophouden. Ik weet het. Als mijn vrouw het wist, zou ze... Ik weet niet wat ze dan zou doen. Om te beginnen zou ze woedend worden. En dan zou ze bij me weggaan.

Ik ben al zoveel kwijtgeraakt. Ik heb zelfs niet geprobeerd om de optelsom te maken. Ik bedoel, we hebben het over duizenden. Tien-duizenden. Inmiddels misschien wel honderdduizenden.

Oké. Ik weet dat het om honderdduizenden gaat.

Maar toch kan ik er niet mee ophouden. Zelfs nu niet.

Want te midden van dit alles, te midden van deze complete en totale ramp, hoor ik nog steeds dat kleine zachte stemmetje in mijn achterhoofd: je zou het terug kunnen krijgen, toch? Misschien lacht het geluk je weer toe, al is het maar een beetje? En is dit het moment om toe te slaan?

Ik haat mezelf.

Mijn god, wat haat ik mezelf.

Een kind verliezen... dat druist tegen de natuur in, nietwaar? Ik had als eerste aan de beurt moeten zijn. Ik. Ik kan niet... ik zal niet... Het spijt me. Ik kan niet—

Ik betrap mezelf erop dat ik stil ben blijven staan in het gangpad van de dorpswinkel. Ik wacht, want iemand die achter me in de rij komt te staan, zal haast hebben. Ze zal alles razendsnel over de scanner moeten halen, haar pasje langs de betaalautomaat moeten halen en alles zo snel mogelijk in haar tassen moeten proppen. En dan ben ik weg.

Maar als ze geen haast heeft en er niemand anders in de rij staat,

zal ze rustig de tijd nemen en dan kunnen we een praatje maken. Tamsyn, zo heet ze. Hoewel ik dat alleen weet omdat ze een naamplaatje op haar uniform draagt.

Is dat niet absurd? Met niemand anders op deze aarde praat ik zoveel als met haar en toch weet ik haar naam alleen dankzij dat stomme plastic plaatje. *Mijn naam is Tamsyn. Kan ik u van dienst zijn?*

Ik ben ervan overtuigd dat ze mij slechts als een lief oud vrouwtje ziet. 'Hoe gaat het, schat? Moet ik je helpen met je tassen? Ze zijn een beetje zwaar, hè?'

Het is vernederend. Ik voel... Nou, eigenlijk schaam ik me gewoon. Zevenentachtig jaar loop ik rond op deze aardkloot en wat heeft het me opgeleverd? Alle andere mensen hebben vrienden en familie. Maar mijn dochter is naar Australië geëmigreerd en de meeste van mijn vriendinnen... Tja, de laatste der Mohikanen, hè? Ik heb gewoon pech. Haha.

'Wat is het koud vandaag, hè? Ja. Ik heb ook zin om even lekker te gaan zitten met een hete kop thee. Hartelijk bedankt, Tamsyn.'

Het is betekenisloos. Volkomen betekenisloos. Maar toch hang ik rond in het gangpad. Ik wacht tot de winkel leeg is en Tamsyn niets beters te doen heeft.

Ik wacht, want Tamsyn is de enige met wie ik vandaag zal praten.

Ik zeg niet veel. Meestal is dat niet nodig. Mensen willen gewoon een praatje maken.

Af en toe mompel ik iets. 'Wat erg voor je. Dat zal wel erg moeilijk zijn. Het is erg dapper van je, zoals je je hierdoorheen slaat. Nee, natuurlijk is het niet erg dat je huilt! Daarvoor ben ik hier.'

Nadat het telefoongesprek is afgerond, luister ik nog een paar seconden langer tot ik zeker weet dat er echt is opgehangen. Dan ga ik rechtop in mijn stoel zitten en maak ik mijn nek los. Na een wat moeilijker telefoongesprek zet ik mijn telefoon weleens op 'niet beschikbaar'. Zo af en toe doe ik dan mijn headset af en loop ik naar het keukentje naast de kamer waar we werken. In het voorbijgaan maak ik soms een gebaar naar Sally om te vragen of ze ook thee komt drinken.

Ik ken Sally inmiddels lang genoeg om te weten wat ze in haar thee wil. Melk, twee klontjes suiker. Zoet en sterk. We hebben al heel veel diensten samen gedraaid en worden blijkbaar vaak tegelijk ingeroosterd.

Als het gesprek echt heel aangrijpend is geweest, kan ik met Simeon praten. Simeon en Alys hebben de leiding over de vestiging Exeter van de Good Listeners-hulplijn. Ik kan met Simeon praten over wat ik heb gehoord en hoe ik me voel. Dat is echter niet vaak nodig. Ik doe dit werk inmiddels een jaar. Ik ben niet meer zo snel geschokt en aan het eind van mijn dienst houden we toch een evaluatie.

In plaats van in de keuken te blijven hangen breng ik Sally een kop thee. Ze bedankt me met een glimlach.

Ik ga weer zitten en zet mijn headset op. Dan zet ik de telefoon op 'beschikbaar' en wacht ik op de volgende beller.

Die komt heus wel. Die komt altijd. Glimlachend druk ik op de groene knop, want je kunt door de telefoon horen of iemand glimlacht. En dan zeg ik wat ik al duizend keer eerder heb gezegd.

'Met de Good Listeners. Kan ik je ergens mee helpen?'

2

Het is bijna één uur 's middags als mijn dienst ten einde loopt. Ik hoor Rosie en Boris al praten in de hal. Ze klinken erg vrolijk, maar Rosie is zo te horen wel een beetje buiten adem. Ze rondt een verhaal af over haar nieuwe puppy, een moeilijk te trainen vizsla.

Tijd voor de overdracht. Sally heeft haar telefoon al op 'niet beschikbaar' gezet en ik ben net bezig een gesprek af te ronden.

Ik praat met Jackie. Ze is een van onze vaste bellers, ook al weet zij niet dat ik dat weet. Bij elk telefoontje doen we alsof we iemand voor het eerst te spreken krijgen.

Jackie is kleptomane. Ze kan zich er niet van weerhouden om dingen te stelen uit de leuke winkels hier in Exeter. Op dit moment is het Princesshay-winkelcentrum haar favoriete jachtterrein, al gaat ze soms ook naar Guildhall. Ze woont in een van die grote huizen in St Leonards, belt ons minstens twee keer per week en voelt zich dan heel erg schuldig.

Ik heb een keer een wandelingetje door St Leonards gemaakt, met zijn met stucwerk versierde huizen en symmetrische voorgevels, en moest toen aan Jackie denken als ze weer eens huilend vertelde dat ze een armband had gegapt bij Pandora, of een handtas had gepikt bij Oliver Bonas. 'Waarom doe ik dat? Waarom kan ik me niet beheersen?' Dan gaat er een golf van medelijden door me heen, ondanks dat grote huis met stucwerk.

'Heb je overwogen om hulp te zoeken?' vraag ik vriendelijk. 'Bijvoorbeeld bij een therapeut, iemand die je vertrouwt en met wie je kunt praten over wat je doet en hoe je je daarover voelt?'

'Dat kan ik niet,' zegt Jackie met verstikte stem. 'Dat kan ik gewoon niet.'

Sommige van die huizen in St Leonards, met hun perfecte vroeg-negentiende-eeuwse proporties en sierlijke portieken, zijn net pop-

penhuizen. Ik stel me voor dat Jackies huis tot de nok toe is gevuld met gestolen schoenen en gegapte lippenstiften. Ze ratelt in haar geaffecteerde Engels altijd aan één stuk door en dan stel ik me voor dat ze met haar blonde highlights en felrood gelakte nagels boven op de schat zit die ze als een ekster bij elkaar heeft geroofd.

Niet dat ik weet hoe ze eruitziet, maar onwillekeurig maak je je toch een voorstelling van de mensen met wie je praat.

Want eerlijk gezegd weet ik redelijk goed hoe Jackie eruitziet. Twee maanden geleden vertelde ze dat ze een potje nagellak van Chanel had gestolen en zo hard ze kon terug naar huis was gehold: 'Ik trok zowat een sprintje.' Rouge Noir. En een paar weken geleden zei ze tijdens een van haar telefoontjes dat ze Olaplex-conditioner voor haar highlights had gekocht. 'Om m'n haar blonder te maken,' had ze eraan toegevoegd, alsof dat erg belangrijk was.

Omdat het voor háár belangrijk was.

Dus nu weet ik dat Jackie blonde highlights en glanzende, donkerrode nagels heeft en in St Leonards woont.

Mensen laten meer los dan ze beseffen.

Ik vraag me af of Jackies man ook maar het geringste vermoeden heeft van wat ze allemaal uitspookt als hij op zijn werk is.

Hij moet het haast wel weten.

Of misschien wil hij het niet weten.

Misschien is dat waarom Jackie mij belt.

'Zorg goed voor jezelf,' zeg ik tegen Jackie. *Eén minuutje*, gebaar ik naar Simeon, *waarschijnlijk minder*. 'Ik kan aan je horen dat je een erg moeilijke periode doormaakt en het spijt me erg dat te horen. Je kunt ons altijd bellen, wanneer het maar nodig is, dag en nacht.'

Een snik. 'Ik wou dat ik ermee op kon houden.' De spraaklessen zijn duidelijk in haar medeklinkers terug te horen. 'Ik haat mezelf. Ik haat mezelf echt.'

De verbinding wordt verbroken. Ik druk op de niet-beschikbaar-knop van de telefoon.

'Alles in orde?' vraagt Simeon, die naast me staat.

'Alles oké.' Ik krabbel een aantekening op het vel papier dat voor me ligt. 'Jackie weer. Die arme vrouw.'

'Ja, die arme vrouw,' beaamt Simeon, ook al is Jackie misschien van alles, maar zeker niet arm.

Rosie en Boris zijn ook binnengekomen. Zodra ik opsta, glipt Rosie op mijn stoel. Ze zwaait nog even snel naar me voor ze de telefoon weer van de niet-beschikbaarknop haalt. Hij gaat meteen over. Rosie zet de headset op en glimlacht.

‘Met de Good Listeners. Kan ik je ergens mee helpen?’

Sally en ik lopen achter Simeon aan naar het keukentje.

Daar staan een magnetron en een waterkoker waaraan het veelvuldige gebruik is af te zien. De muren zijn crèmekleurig, maar licht beschadigd, net als in de werkruimte. In een van de hoeken staat een tafel met een paar stoelen. Het goedkope fineer van de tafel begint al los te laten. Iemand heeft een bosje dahlia’s gekocht. Tegen de crèmekleurige achtergrond vallen ze een beetje uit de toon. Suikerspinroze, felrood en brutaal en vrolijk geel.

‘Thee?’ vraagt Simeon. ‘Koffie?’

Sally lacht en zegt: ‘Ik zit nog tjokvol.’

Sally is altijd vrolijk. Ze is halverwege de vijftig, heeft eeltige werkhanden en rood haar waarin al wat grijze haren zitten. Ze kreeg haar kinderen toen ze begin twintig was, dus die zijn inmiddels al het huis uit en daarom heeft ze nu veel vrije tijd. Sally luistert kalm en zelfverzekerd naar haar bellers en kan zich er met moeite van weerhouden adviezen uit te delen. Ze voldoet aan hetzelfde profiel als de meeste Good Listeners.

‘Mooi,’ zegt Simeon. ‘Alles goed gegaan? Problemen?’

Simeon slaat altijd zijn handen in elkaar wanneer hij praat. Hoe hoger hij zijn handen houdt, hoe meer nadruk hij probeert te leggen. Eens per jaar gaat hij naar de kapper om zijn haar te laten millimeteren. Op dit moment is het rondom ongeveer acht centimeter lang, met daaronder een al even onverzorgde, donkerblonde baard.

‘Alles is goed gegaan.’ Ik overhandig mijn aantekeningen en Simeon stopt ze in zijn ordner. Dan strijkt hij Sally’s aantekening glad en stopt ze erbij.

‘Jackie belt op het moment behoorlijk vaak,’ zegt hij.

‘Soms zou ik willen dat we meer voor haar konden doen,’ zeg ik. ‘Ze klinkt alsof ze het op het moment erg moeilijk heeft.’

‘Op een dag wordt ze op heterdaad betrapt,’ zegt Simeon hoofdschuddend. ‘Dan zal ze het pas echt moeilijk krijgen.’

‘Ik heb het idee dat er tegenwoordig nog maar zelden iemand wordt gepakt,’ bromt Sally.

Simeon staat op. We zijn klaar.

‘Fijn dat jullie er vandaag konden zijn,’ zegt hij. ‘Zonder jullie zouden we dit niet kunnen doen.’

Ergens in mijn hartstreek krijg ik een warm gevoel.

De Good Listeners was een van de eerste landelijke hulplijnen voor mensen met depressieve gevoelens en zelfmoordneigingen.

Ik vind hulplijn een prettig woord. Het doet me denken aan een reddingslijn die wordt uitgeworpen boven een stormachtige zee. Of aan een uitgeputte drenkeling die net, maar dan ook maar net op tijd aan boord wordt gesleept en in veiligheid wordt gebracht.

‘Fijne avond, Simeon,’ zeg ik.

Sally en ik sluipen door de werkruimte naar buiten. Boris en Rosie zijn allebei in gesprek en we willen ze niet uit hun concentratie halen.

We laten onszelf uit. Buiten staat een koude wind. Van buitenaf gezien lijkt dit een rijtjeshuis als alle andere. Wit pleisterwerk, blauwe voordeur, raamkozijnen die een likje verf kunnen gebruiken. Alleen als je goed oplet zie je naast de deur een klein bordje van geborsteld staal: Good Listeners.

Sally en ik nemen lachend afscheid van elkaar en ik rijd weg uit Exeter, een stad met smalle straatjes en een middeleeuws centrum dat niet voor auto's is ontworpen. Ik rijd in westelijke richting over de snelweg tot Dartmoor als een slapende reus voor me opdoemt en vervolg dan mijn weg door de kleine dorpjes aan de grenzen van het nationale park.

Geleidelijk neemt het aantal huizen af en worden de weggetjes smaller. Dan ben ik eindelijk in Coraton. Eigenlijk is het eerder een gehucht dan een dorp. Ooit had het een slager, een bakker en een kaarsenmaker, maar nu zijn alleen de pub en de dorpswinkel nog over.

Ik verlaat de openbare weg en rijd over het hobbelige paadje naar mijn huis. Het karrenspoor zit vol gaten en diepe voren van tractorbanden. Mijn tanden klapperen omdat ik te hard rijd. Na de laatste bocht doemt abrupt de uit natuursteen opgetrokken cottage op die ik heb gehoord.

Ik parkeer en open de voordeur.

Binnen is het doodstil.

Ik doe de deur achter me dicht en leun tegen het oeroude, massieve eiken.

En ik gil.

Ik gil het uit en schreeuw en schreeuw tot ik niets meer in me heb.

Mijn lieve Lyra, ik weet niet hoe ik zonder jou verder moet leven.

3

De volgende ochtend kom ik weer tot leven. Ik zou het liefst in bed blijven liggen en me voor alles en iedereen verstoppen, maar ik dwing mezelf onder de douche te stappen. Even later loop ik naar het grote landhuis net buiten het dorp.

Het uit blokken graniet opgetrokken gebouw met kruisvensters wordt omringd door keurig getrimde hagen en heet Harepath House – Harr-p'r, zegt iedereen in Coraton – en is zeer indrukwekkend. De oprijlaan loopt door oude eikenbossen en overal groeien rodo-dendrons.

Uit nieuwsgierigheid heb ik de herkomst van de naam een keer opgezocht. Mogelijk verwijst hij naar een pad dat daadwerkelijk door hazen werd gebruikt, want blijkbaar volgen die altijd dezelfde routes, maar een waarschijnlijker verklaring is dat de naam afkomstig is van een Oud-Engels woord voor heerweg. Niemand weet het echter zeker. Ik houd erg van zulke verwijzingen naar Devons vergeten verleden.

Drie dagen per week werk ik als hovenier op Harepath. Mijn werkgevers – Gabriel en Victoria Blackslade – vinden het geen probleem dat ik mijn eigen werktijden regel en dat komt goed uit, want dat betekent dat ik mijn werk kan indelen rond de Good Listeners. Het terrein is zo groot dat ik mijn werk kan doen zonder ze te storen, zelfs in de weekenden. De tuin is prachtig en de verdiensten houden mijn schoorsteen rokend. Het werk in de tuinen is vermoeiend genoeg, dus ik slaap prima. Meestal althans. Met Harepath en de Good Listeners zijn mijn dagen goed gevuld. Soms denk ik dat ik gek zou worden als ik Harepath en de Good Listeners niet had.

De volgende ochtend rijd ik weer naar Exeter.

Vanochtend werk ik samen met Anjali. Wanneer ik binnenkom hangt ze net haar jas op. Ze lacht me vrolijk toe.

Mikey en Tomos zijn bezig hun nachtdienst af te ronden. Ik mag Tomos graag. Hij neemt dingen niet al te serieus. Ik heb ooit een potlood naar zijn hoofd gegooid omdat zijn schaterlach mij stoorde tijdens mijn telefoongesprek.

‘Sorry,’ zei hij naderhand zonder dat het hem echt speet. ‘Maar de vrouw die ik aan de lijn kreeg stond op het punt zichzelf van het leven te beroven, en tegen de tijd dat ik ophing zat ze vrolijk te giechelen.’

Voor je zelf achter de telefoon mag zitten, krijg je een uitgebreide training. Maandenlang doe je rollenspellen en voer je diepgaande gesprekken over de vraag hoe je met bepaalde problemen omgaat en met de gevoelens die mensen bij je oproepen.

Maar we zijn geen artsen. We zijn geen psychiaters, psychologen of therapeuten. We zijn er om een luisterend oor te bieden. Meer niet.

En we kunnen ook alleen maar luisteren.

Zodra de training is afgerond, mag je de telefoontjes min of meer afhandelen zoals je goeddunkt. Er zijn natuurlijk wel een paar regels. En we krijgen veel begeleiding. We mogen bijvoorbeeld geen adviezen geven. Dat kunnen we niet. Daarvoor hebben we de kennis niet.

We mogen beslist geen relatieadviezen geven, want op grond van zulke telefoongesprekken valt onmogelijk te zeggen wat er echt in een relatie speelt. Eerlijk gezegd heb ik in mijn eigen relaties ook niet altijd geweten wat er speelde.

Toch moet je zelf beslissen hoe je met een beller omgaat. Dus als Tomos denkt dat een paar grappen afdoende zijn om een huilend meisje er weer bovenop te krijgen, mag hij dat doen.

Maar toch. Hij zou iets minder luidruchtig kunnen zijn. De kat van mijn beller was net doodgegaan en Tomos’ lachsalvo’s zorgden bepaald niet voor de juiste sfeer.

Tomos maakt een vermoeide indruk na zijn nachtdienst, maar hij grijnst me toe. ‘Hé, Clara.’ Hij doet alsof hij van me schrikt.

Ik rol met mijn ogen. ‘Gelukkig gedraagt Anjali zich veel beter dan jij.’

‘Anjali is in elk opzicht beter dan ik.’ Tomos draait zijn bureaustoel in haar richting.

‘Dat is waar.’ Ze gaat zitten.

Anjali heeft een borduurwerkje meegenomen. ‘Ik doe graag iets

met mijn handen,' zegt ze altijd. 'Dan kan ik me beter concentreren.'

Dit borduurwerkje is een tekst in een zwierig handschrift, in rood en felblauw: GEDEELDE SMART IS HALVE SMART.

Ik weet niet of dat altijd opgaat.

Mikey rondt zijn gesprek af. Hij is erg aardig, maar ook heel erg langzaam. Ik heb op rustige momenten weleens met hem meegeluisterd en hij lijkt bij elk woord te aarzelen. Maar dat zal waarschijnlijk wel veel troost bieden.

Simeon staat ongeduldig te wachten tot Tomos en Mikey met hem naar het keukentje gaan.

'Tot later, schoonheden!' Tomos loopt weg met zijn aantekeningen. Mikey sloft achter hem aan.

Heel even zitten Anjali en ik in rust en stilte. Alleen haar borduurnaald doet ritmisch zijn werk.

Dat gebeurt soms. Dat er even een paar minuten niemand belt. De Good Listeners is zo opgezet dat er meestal wordt opgenomen door de dichtstbijzijnde vestiging. Als allebei de telefonisten al in gesprek zijn, wordt het gesprek doorgeschakeld naar de landelijke centrale en kan er worden opgenomen door een Good Listeners-vestiging elders in het land, van Penzance tot Inverness.

Het is voor ons onmogelijk om na te gaan waar de beller woont, ook al geloven mensen dat soms niet. In deze tijd met bewakingscamera's en organisaties als de NSA en de GCHQ denken mensen blijkbaar dat telefoontjes altijd getraceerd kunnen worden.

Maar dat is niet zo. Zelfs het nummer verschijnt niet op het schermje van onze telefoon.

Tijdens het conflict in Noord-Ierland gebruikte de IRA de Good Listeners om bommeldingen door te geven. Ze gaven blijkbaar bepaalde codewoorden door, zodat onschuldige burgers gewaarschuwd konden worden het bedreigde gebied te ontvluchten. De hedendaagse terroristen houden zich niet aan deze etiquette.

De telefoon gaat over en ik ben net iets sneller dan Anjali. 'Good Listeners, kan ik je ergens mee helpen?'

Het kleine rode lampje van de telefoon brandt, maar ik hoor niets. 'Hallo?' zeg ik. 'Wil je misschien ergens over praten?'

Het blijft stil.

We krijgen vaak telefoontjes waarbij niemand iets zegt. Het vergt moed om ons nummer in te toetsen, nog meer moed om te wachten tot er wordt opgenomen en zelfs nog meer moed om de klik te horen als het gesprek begint. Vaak hebben mensen de grenzen van hun moed al bereikt op het moment dat er wordt opgenomen.

Soms kun je hun ademhaling horen. Er valt veel op te maken uit de manier waarop iemand ademhaalt, zo heb ik ontdekt. Snel en haastig: dat is iemand die een paniekaanval dreigt te krijgen. Lange, snikkende uithalen: soms moeten mensen gewoon het gevoel hebben dat er iemand voor ze is. Dat ze niet volkomen alleen zijn. En soms krijgen we ook een ander soort hijger aan de lijn. Ons nummer is namelijk gratis, terwijl je voor een sekslijn moet betalen.

Dit keer blijft het echter doodstil.

In die gevallen blijf ik luisteren, zelfs wanneer de stilte lang aanhoudt. Om de zoveel seconden zeg ik iets als:

‘Ik vind het erg naar voor je dat je zo verdrietig bent.’

‘Zou je me willen vertellen hoe je je op dit moment voelt?’

‘Maak je maar niet ongerust. Ik hang niet op.’

‘Ik ben er.’

‘Ik ben er voor je en blijf aan de lijn.’

Wat is je geheim, zo vraag ik mezelf soms af.

Op een dag begon een beller pas te praten toen ik al een uur naar zachte ademhaling had geluisterd. Ik hoorde die beller steeds weer aanstalten maken om iets te zeggen en meteen weer ophouden. Steeds weer opnieuw. Maar aan het rode lampje kon ik zien dat er nog niet was opgehangen.

Ook deze beller is er nog.

‘Hij heeft me gefilmd.’ Wanneer de vrouw begint te praten, klinkt het alsof haar kaken zo strak staan dat ze haar mond nauwelijks open krijgt. ‘Toen we samen waren. Hij heeft me gefilmd. Nadat we uit elkaar zijn gegaan moet hij het filmpje naar een of ander wraakporno-site hebben gestuurd.’ Haar stem is bijna niet te horen. ‘En nu is het overal te zien. Ik kan het niet meer aan. Ik voel me zo... vernederd.’

‘Ik vind het heel erg voor je dat dit is gebeurd,’ zeg ik zachtjes. ‘En

ik ben ook heel blij dat je ons hebt gebeld. Wil je me er iets meer over vertellen?’

‘Telkens als iemand naar me kijkt, voel ik me vies. Bezoedeld. Ze hebben alles gezien en het gaat nooit meer weg.’

‘Dat lijkt me erg moeilijk voor je. Het spijt me vreselijk voor je.’

‘Ik zal er nooit meer aan ontsnappen. Nooit. Dit blijft voorgoed.’

‘Heb je erover gedacht aangifte te doen bij de politie?’ vraag ik voorzichtig. ‘Wraakporno is tegenwoordig strafbaar.’

‘Hoe moet ik bewijzen dat hij het heeft gestuurd?’ Ik hoor aan haar stem dat ze niet van plan is de politie te bellen, ook al voelt ze zich nog zo bezoedeld en besmet. Het is voor haar onmogelijk om een nuchtere en zakelijke agent onder ogen te komen. ‘Hoe zou ik... Waarom heeft hij dat gedaan? Waarom?’

Omdat hij het kon, denk ik bij mezelf. Omdat hij een engerd en een vrouwenhater is die het leuk vindt om vrouwen pijn te doen met wat hij ook maar voorhanden heeft.

‘Het is heel erg gemeen,’ zeg ik hardop. ‘Onthoud goed dat jij niets verkeerd hebt gedaan.’

‘Ik heb geen idee hoeveel mensen het hebben gezien.’ Ik hoor een volgende snik van pijn en verdriet. ‘Ik kan het moeilijk vragen, of wel soms? Ik vermoed dat iedereen het weet. Telkens als ze naar me kijken...’

Plotseling wordt de spanning haar te veel. Ze klinkt bijna als een dier en schreeuwt door de telefoon: ‘Ik haat hem, ik haat hem, ik haat hem!’

Dank je wel, zegt ze aan het eind van ons gesprek. Dank je voor het luisteren.

Het vrijwilligerswerk bij de Good Listeners heeft iets directs en intiems. Ook voor Lyra's dood deed ik al vrijwilligerswerk voor liefdadigheidsinstellingen. Ik hoopte dat iemand ooit iets aan mijn inspanningen zou hebben. Maar bij de Good Listeners hoor je iemands stem meteen veranderen. Je hoort het verschil.

Het volgende gesprek is met Janet. Haar kleinzoon ligt ernstig ziek in het ziekenhuis. En daarna met Laurel, die wegens een arbeidsgeschil voor de rechtbank moet verschijnen. En met Freddie van achttien die het gesprek opent door uitgebreid te vertellen over zijn autopech,

maar vervolgens naadloos overgaat op zijn vader die zijn moeder bedriegt. Freddie is daar bij toeval achter gekomen. 'M'n moeder zal er kapot van zijn,' zegt hij. 'Ik weet niet wat ik moet doen.'

Janet zegt dat praten troost geeft. Wanneer Laurel ophangt klinkt ze al een stuk positiever. Freddie klinkt als een ander mens.

Maar dan, vijf minuten voor het einde van mijn dienst, hoor ik de stem van een vrouw. Ze klinkt verstikt en wanhopig.

'Hij is het kwaad zelf. Puur kwaadaardig. Wat hij heeft gedaan... Niemand weet het. Niemand! Hij is... Als iemand het wist... Als iemand het wist...'

'Wat heeft hij dan gedaan?' dring ik aan. 'Ben je veilig? Wil je erover praten?'

'Als iemand het wist...'

'Ik vind het heel erg voor je dat je zo overstuur bent. Wat zou je—'

De verbinding wordt verbroken.

Hij is het kwaad zelf... Wat hij heeft gedaan... Niemand weet het...

De volgende dag, als ik aan het werk ben in de tuin van Harepath House, galmen haar woorden nog na in mijn hoofd. Victoria Blackslade heeft me gevraagd de grote beukenhaag terug te snoeien en dat is fijn, want het vereist al mijn kracht. Ik hark ook bladeren bij elkaar. Het is eind september en de vlagerige wind rukt ze van de bomen.

Victoria is slank en blond en heeft een kwetsbaar soort schoonheid. Ze draagt merken waarvan ik heb gehoord, maar die ik zelf nooit zal kunnen betalen: regenlaarzen van Le Chameau, een kasjmiertrui van N.Peal en jassen van Holland Cooper. Ze was ooit advocaat, maar het is duidelijk dat ze inmiddels niet meer hoeft te werken. Gabriel Blackslade, haar man, is *King's Counsel*, de hoogste titel die een strafpleiter bereiken kan. Bovendien is hij heel succesvol. Het stel woonde vroeger in Londen, maar hij doet tegenwoordig meestal strafzaken in het zuidwesten van het land en reist heen en weer tussen Bristol, Exeter en Winchester.

Hun kinderen heten Caspar en Cecily. Ze gaan naar de privéschool in de buurt en dragen dus strohoeden met linten en blazers vol badges. Ze zitten nog niet op kostschool, maar dat zal denk ik niet lang meer duren.

Ik ga verder met bladeren harken. In de aanbouw doet Linda, de kinderjuf die al min of meer met pensioen is, haar zangoefeningen. Ze is een enthousiast lid van het koor van Coraton en heeft een mooie stem. Haar alt maakt me rustig.

Halverwege de middag hoor ik een bericht binnenkomen op mijn telefoon. *Zou je morgen misschien de ochtenddienst kunnen doen?* vraagt Simeon. *Het spijt me dat ik het vragen moet en het zou ook niet nodig moeten zijn, want je doet al zoveel voor ons. Maar Ginny heeft griep en we hebben weinig mensen op het moment.*

De vestiging Exeter heeft altijd te weinig vrijwilligers. Officieel

draai ik maar vier of vijf dagdiensten per maand, plus één nachtdienst. In de praktijk krijg ik regelmatig een dringend berichtje van Alys of Simeon waarin ze me vragen of ik een paar uur later een dienst kan overnemen.

De vrijwilligers doen allemaal hun best, maar met de huidige hoge kosten van levensonderhoud en de bijzonder nare griep die op dit moment de ronde doet, is de bezetting erg krap.

Geen probleem, typ ik terug. Morgenochtend om acht uur zie je me verschijnen.

Je bent een engel, antwoordt Simeon onmiddellijk. Ik weet niet wat we zonder jou zouden moeten.

Als ik de volgende ochtend vroeg door Coraton rijd, moet ik bij de dorpsweide even in de berm gaan staan om een tractor langs te laten, want de weg is hier erg smal. Ryan Dallyn staat daar al op een ladder. Hij geeft de witte muur van een van de met riet gedekte cottages een schilderbeurt. Ryan is een aantrekkelijke man. Met zijn felblauwe ogen en donkere krullen is hij zonder enige twijfel knap te noemen. De schilder en behanger is ergens halverwege de dertig. Ik zie zijn busje heel vaak ergens voor de deur staan, want hij heeft het altijd druk.

Ryan en zijn vrouw Amber wonen in een cottage even buiten Coraton en hebben twee kinderen. Het is een klein en nogal sober huisje met een rieten dak dat altijd lijkt te fronsen. Amber werkt als huishoudster in Harepath House, dus ik kom haar regelmatig tegen.

Ryan en ik glimlachen beleefd naar elkaar, maar dan zie ik zijn glimlach heel even van zijn gezicht verdwijnen en op dat moment weet ik dat de mijne ook verdwenen is.

De meeste mensen waren nogal verbaasd dat ik, na alles wat er is gebeurd, in Coraton ben blijven wonen. Maar ik kon het niet opbrengen om hier weg te gaan, want ik moet erachter zien te komen wat er met haar is gebeurd.

Dat moet ik.

Al denkt niemand dat het mij zal lukken.

Nu niet meer. Na twee jaar.

Maar ik blijf. Ik blijf en observeer.

En Ryan Dallyn is een van de mensen die ik in de gaten houd.

Ryan Dallyns alibi is na Lyra's verdwijning grondig nagetrokken. Het is zeker dat hij die middag op het folkfestival was, want hij was lid van het shantykoor dat op het geïmproviseerde podium stond. Maar het is al even zeker dat hij er niet meer was toen mijn dochter verdween, ondanks het feit dat hij herhaaldelijk via de luidspreker werd opgeroepen. Dat gebeurde omdat Ryan de sleutel had van het busje van het shantykoor. Het blokkeerde het toegangshek. Tegen de tijd dat hij eindelijk aan kwam lopen met de sleutel – uren nadat Lyra was verdwenen – werd er al gemompeld.

Ryan zei tegen de politie dat hij slechts een uurtje op het festival was geweest, omdat hij de rest van de dag in Harepath House moest werken. Dat bleek te kloppen: Ryan zou de zitkamer van de tuinierswoning schilderen. Victoria bevestigde – een beetje kortaf, vermoed ik – dat ze Ryan inderdaad voor een hele dag had betaald.

Ryan beweerde verder dat hij, toen hij op de terugweg naar zijn werk langs zijn cottage kwam – Rose Cottage ligt slechts op luttele meters afstand van de met leeuwen versierde zuilen van Harepath House – zag dat het tuinhek open was blijven staan en dat hun puppy weggelopen was.

Ryan beweerde dat hij de hond was gaan zoeken. Onderweg was hij zijn beste vrienden, Lawrence Wrenscott en Jordie Meldon, tegengekomen. Samen hadden ze naar de hond gezocht, soms als groep, soms apart.

Tijdens het eerste korte verhoor door de politie – op dat moment ging iedereen er nog van uit dat Lyra gered moest worden – zei Ryan dat hij, Jordie en Lawrence hadden gezocht op het terrein van Harepath en ook op het land van Meldon, want de boerderij van Jordie Meldons ouders grenst aan het land dat bij Harepath hoort. Jordie en Lawrence bevestigden Ryans verhaal.

Toen hij dat nieuws hoorde, gingen er bij Jordies vader, een van die gewiekste boeren in Dartmoor die veel rijker zijn dan je op grond van hun gammele oude tractors zou vermoeden, allerlei alarmbellen af. De oude heer Meldon regelde onmiddellijk een stel dure advocaten en het eerste wat die advocaten deden, was het controleren van de gps-gegevens van de telefoons van het drietal.

Volgens een van de apps op Ryans telefoon was hij tijdens de zoekactie ook in Abbot's Wood geweest, dat slechts een klein deel

van Meldons land uitmaakt. Jordie en Lawrence hadden hun telefoons niet op zak gehad, dus niemand kon bewijzen waar ze tijdens de zoektocht waren geweest. Lawrence had zijn telefoon thuis laten liggen en die van Jordie lag in een tractor op een van de akkers.

De inwoners van Coraton laten hun telefoon zo vaak ergens liggen, zo beweerden Lawrence en Jordie toen de politie daar vragen over stelde. Je hebt hier tenslotte nauwelijks bereik, toch?

Meteen daarna ‘verduidelijkte’ Ryan zijn oorspronkelijke verklaring. Nu zei hij dat hij de hele tijd in Abbot’s Wood was geweest. Alle drie – Ryan, Lawrence en Jordie – zwoeren dat ze al die tijd in het drieënhalve hectare grote Abbot’s Wood hadden gezocht.

Abbot’s Wood, een kleine wildernis vol eiken, berken, sparren en hazelaars.

Abbot’s Wood, de plek waar mijn dochter een paar weken later werd gevonden.

Een van de rechercheurs verklapte later aan mij dat veel leden van het politieteam ‘erg boos waren geweest’ over het feit dat de advocaten de kans hadden gekregen om de gps-gegevens te analyseren, terwijl Ryan Dallyn nog niet eens een verklaring had afgelegd over waar hij wanneer was geweest. Het eerste verhoor was erg haastig afgenomen, omdat alle aandacht toen nog naar de zoekactie voor Lyra uit was gegaan.

Het moet een pijnlijk moment voor die dure advocaten zijn geweest, toen ze zich realiseerden dat juist hun snelle optreden het bewijs had geleverd dat Ryan zich dicht bij de plaats delict had bevonden. Desondanks werd Ryan niet in hechtenis genomen, want volgens de gps-gegevens was hij voortdurend enkele honderden meters van de plek geweest waar Lyra later werd gevonden.

De geruchten hielden echter maandenlang aan. Kwam het niet erg goed uit dat Jordie Meldon en Lawrence Wrenscott precies op het juiste moment Ryan waren tegengekomen, zodat ze hem een alibi konden geven? En dat ze alle drie beweerden al die tijd in Abbot’s Wood te zijn geweest? Dat is weliswaar groot, maar ook weer niet zo groot. En dat ze alle drie beweerden niets te hebben gezien of gehoord?

Het hondje is ook nooit teruggevonden.

Toch was er verder niets wat Ryan met Lyra's dood in verband bracht. Geen DNA-sporen, niets. Jordie en Lawrence waren zelfs nooit in de buurt van het folkfestival geweest.

De politie stond met lege handen.

Ryan en ik glimlachen elkaar weer toe, maar wel iets breder dan normaal.

‘Goedemorgen, mevrouw Brennan.’ Met in de ene hand een verflapper kijkt hij vanaf zijn ladder op me neer. Hij doet zijn best om vriendelijk te zijn, en ik neem aan dat ik dat aardig van hem moet vinden. ‘Ik dacht, laat ik maar vroeg beginnen, zolang het niet regent.’

Ik mompel iets over het plukken van de dag, maar dan is de tractor voorbij en rijd ik weg. Mijn handen aan het stuur voelen klam aan.

Als ik eenmaal bij de Good Listeners ben, is het erg stil in de telefonistenkamer. Ik hoor alleen Sally iets in haar headset mompelen. Jimmy heeft zijn stoel dicht tegen die van Sally aan geschoven, dus blijkbaar heeft hij zijn telefoon op niet-beschikbaar gezet. Sally drukt haar vingers tegen haar voorhoofd en steunt op haar ellebogen. Het is het einde van haar nachtdienst, dus ze is vast erg moe. Haar schouders staan strak van de spanning.

Dat gebeurt soms. Sommige telefoontjes zijn nogal... ‘uitdagend’ is het woord dat we bij de Good Listeners gebruiken.

Alys is in het keukentje. Ze heeft de deur op een kier gezet voor het geval ze nodig is. Wanneer ik binnenkom, kijkt Jimmy op.

Pillen, zegt hij zonder geluid te maken, terwijl hij Sally onhandig een schouderklopje geeft.

Dat soort telefoontjes krijgen we niet vaak, maar ze komen wel voor, want mensen willen niet alleen zijn in de laatste uren van hun leven en er zijn ook niet veel mensen aan wie je zoiets kunt vertellen. Sterker nog, in dit land kun je dat aan niemand vertellen. Niet zonder dat er alarmbellen afgaan.

En dus bellen ze ons.

We maken altijd duidelijk dat we niet weten waar onze bellers wonen. Dat we hun adres niet kunnen achterhalen. Daar herinneren we onze bellers steeds weer aan.

Toch ben ik bang dat ze ons niet geloven. Dat ze denken dat ze een hulpkreet slaken, maar in werkelijkheid tegen een zwart gat

schreeuwen. Ik ben altijd bang dat ze denken dat we een ambulance naar hun voordeur sturen.

Maar dat doen we niet.

Dat kunnen we niet.

We kunnen slechts luisteren.

Austin, die samen met mij de ochtenddienst op zich neemt, komt binnen. Terwijl ik naar het keukentje loop, vang ik een glimp op van Sally's gezicht.

Haar ogen zijn rood en opgezwollen. Boven haar degelijke wollen poloshirt zie ik strakgespannen kaken.

'Ik ben er nog,' zegt Sally zachtjes in de microfoon. 'Ik ben er, Lexie.'

Alys doet de keukendeur achter mij en Austin dicht.

'Hoelang zit ze al aan de telefoon?' vraag ik aan Alys.

'Het telefoontje kwam even na vieren binnen,' antwoordt ze. 'Maar ik geloof dat ze al bijna een uur niets meer heeft gehoord.'

'Dus ze is dood,' zegt Austin nuchter. 'Het is voorbij.'

Austin heeft bij de mariniers gezeten en is soms nogal bruusk aan de telefoon. Maar ik heb hem ook met heel veel medeleven horen praten.

Ik kijk geschrokken. 'Misschien leeft ze nog.'

'Zou jij het gesprek van Sally over kunnen nemen, Clara?' vraagt Alys. 'Ik denk dat Sally haar grens heeft bereikt. Haar zus is ook nog ziek, dus daar moet ze ook naartoe.'

'Natuurlijk.'

Ik volg Alys naar de werkruimte en Sally kijkt opgelucht op. Aan het eind van een dienst mag je een telefoongesprek overdragen. Meestal blijf ik tot ik een telefoongesprek heb afgerond, maar sommige mensen moeten kinderen ophalen, naar hun vaste baan, of een hond uitlaten. Daarom kunnen we een korte samenvatting schrijven van wat er aan de hand is en in een paar regels duidelijk maken wat de oorzaak van de ellende is.

'Lexie, ik draag je nu over aan mijn collega. Ze heet Clara.' Heel zachtjes, zodat alleen ik het hoor, zegt Sally: 'Lexie zegt dat ze een heleboel pillen heeft geslikt. Ik denk dat ze in slaap gevallen is. Ik heb tegen haar gezegd' – Sally begint nu expres harder te praten – 'dat we hier alleen maar kunnen luisteren. Dat ze, als ze wil dat er een

ambulance komt, zelf 999 moet bellen, of anders helder en duidelijk haar adres moet geven. Goed, ik draag je nu over, Lexie. Ik hoop dat het goed met je komt.'

Sally trekt de headset van haar hoofd en staat op. Ze is stijf van het lange zitten en rekt zich uit terwijl ik haar plaats inneem.

'Lexie,' zeg ik zachtjes, terwijl ik de headset opzet. 'Ik heet Clara. Ik ben er voor je zo lang als nodig is. Ik vind het heel erg voor je dat dit gebeurt.'

Ik luister.

Maar ik hoor niets. Zelfs geen ademhaling.

Ik kan er onmogelijk achter komen wat er gebeurt.

Eerste druk oktober 2026

Oorspronkelijke titel *The Good Listener*

Oorspronkelijke uitgever RAVEN BOOKS Bloomsbury Publishing Plc

Copyright © 2026 Holly Watt

The moral right of the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2026 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Frank van der Knoop

Omslagontwerp Studio Vonk & De Boer

Omslagbeeld © Trevillion

Opmaak binnenwerk Crius Group

ISBN 978 90 261 8633 2

ISBN e-book 978 90 261 8634 9

ISBN luisterboek 978 90 261 8635 6

NUR 332

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining niet toegestaan.